

Posudek na diplomovou práci sl. Michaely KUŽELOVÉ

„Vztahy Polské sjednocené dělnické strany a Francouzské komunistické strany v roce 1956“

Předložená práce sl. M. Kuželové je věnována poměrně neznámému tématu vztahů dvou komunistických stran, polské a francouzské, v době zásadních společenských a mezinárodních změn, tedy v padesátých letech, obzvláště v r. 1956. Případová studie zčásti zahrnuje i srovnávací základ, vysvětlující z větší části tehdejší rozdílné přístupy a závěry. Práce je o to zajímavější, že je založena na vlastním bádání v archivech, jak francouzských, tak polských. Autorka také dokázala doplnit dostupné materiály (ať už klasickou bibliografií, či tehdejší novinové články) důležitými postřehy. Práce je totiž spíše než na oficiální vztahy obou komunistických stran zaměřena především na jejich oboustranné představy.

Nehledě na přínos a zajímavost práce bych poukázal na některé problematičtější záležitosti. Zaprvé se autorka nedokázala vždy vypořádat s normativním přístupem, např. co se týče M. Thoreze, zjm. jeho image dezertéra za války, což je v historiografii již překonaný (a zproblematizovaný) obraz. Do určité míry autorka jen zčásti reflektuje komunistický (marxisticko-leninský) přístup problematiky (ať už v demokratické Francii nebo v Polsku, kde probíhaly „specifické“ společenské a politické změny), zjm. co se komunistických stran týče (role, úloha, fungování atd.). Problém objektivního (tedy dnešního) pohledu zamlčuje tehdejší stranické výzvy, zájmy, zájmy tehdejších elit. Autorka si je těchto problémů patrně vědoma, ale nevždy se jí podařilo dostatečně se s touto výzvou vypořádat. Např. citace Wajdy nejsou dostatečně okomentovány a tím prezentovány jako objektivní pohled.

Zadruhé, byť chápu, že diplomová práce nemůže obsahovat všechny možné rozměry dané problematiky, zdá se mi, že pár odstavců navíc obsahujících (či odkazujících na literaturu) a základní údaje o dějinách obou komunistických hnutí je nezbytných k pochopení značné části rozdílů a tehdejších nepochopení mezi oběma stranami. Zjm. proces bolševizace fr. komunistické strany určitě alespoň zčásti vysvětluje její konzervativnost v letech padesátých. Totéž platí také o PZPR. Formálně to jsou komunistické strany (být bychom mohli polemizovat s charakterem PZPR z pohledu klasické leninské definice KS), ale rozdíly jsou neopomenutelné.

Zatřetí je škoda, že autorka udělala pár chyb, které jsou patrně vysvětlitelné použitými zdroji: Představa, že by mohla vzniknout Lidová fronta po volbách v lednu 1956 byla především, z pohledu fr. komunistů, jen (po)volební trik používaný z různých důvodů, obzvláště pak proti SFIO. To, že se o takové představě psalo a mluvilo v Polsku neznamená, že byla jakýmkoliv způsobem realizovatelná (obzvláště pak v době studené války neměla KSF žádné šance se dostat k moci – viz italský příklad). Nicméně autorka hlavně mylně uvedla, že Lidová fronta znamenala vládu s účastí komunistů (str. 46): experiment Lidové fronty před druhou světovou válkou byl založen „jen“ na komunistické podpoře, nikoliv účasti. Stalo by naopak za to analyzovat, proč to tak bylo prezentováno, obzvláště v Polsku (resp. zda se nejednalo o způsob další legitimizace tamních reálií).

Kromě několika výše uvedených námitek, je práce sl. Michaely Kuželové zajímavá a přínosná k pochopení vztahů KSF a PZPR, resp. koneckonců obou zemí. Práce se opírá nejen o rozsáhlé bibliografii ale i autorčin bádání v archivech.

Poznámkový aparát je dostatečný a literatura je správně použita.

Práce plně splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Navrhuji ohodnocení velmi dobře až výborně.

V Praze dne 26.1.2011

Doc. Michel Perottino, PhD.